

ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ
ӘКІМДІГІНІҢ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
«ЖАМБЫЛ ДАРЫНЫ» АЙМАҚТЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
ОРТАЛЫҒЫ» КОММУНАЛДЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ
УЧРЕЖДЕНИЕ «РЕГИОНАЛЬНЫЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР
«ЖАМБЫЛ ДАРЫНЫ» УПРАВЛЕНИЯ
ОБРАЗОВАНИЯ АКИМАТА
ЖАМБЫЛСКОЙ ОБЛАСТИ

080011, Тараз қаласы, Қ.Көшеков көшесі, 50
тел.: 8 707 234 37 91
E-mail: zhambyl@daryn.kz

080011, город Тараз, улица К.Кошекова, 50
тел.: 8 707 234 37 91
E-mail: zhambyl@daryn.kz

№ 260
10.04.2026 жыл

Аудандық, қалалық білім
бөлімдерінің басшыларына

Облыстық білім басқармасына
қарасты мектеп директорларына

Жамбыл облысы әкімдігінің білім басқармасының «Жамбыл дарыны» аймақтық ғылыми-практикалық орталығының жылдық жұмыс жоспарына сәйкес **2026 жылдың 29 сәуір** күні жалпы білім беретін мектептердің 8 - 11 сынып оқушылары арасында республикалық «Абай оқулары» шығармашылық байқауының облыстық кезеңі өтетінін хабарлайды.

Осыған орай, облыстық кезеңге қатысатын оқушылардың сұранысын **2026 жылдың 22 сәуір** күнінен кешіктірмей төмендегі кестеге сәйкес толтырып, zhambyl@daryn.kz электронды почтасына жіберулеріңізді сұраймыз.

Қосымша: 7 бет (Ереже, сұраныс үлгісі)

Өтетін уақыты: 29 сәуір 2026 жыл, сағат 09:30

Өтетін орны: Абай атындағы дарынды балаларға арналған мамандандырылған қазақ тілі мен әдебиетін тереңдете оқытатын мектеп-гимназиясы

Мекен-жайы: К.Көшекова №52

Директор

М. Есеналиева

Орындаған: А.Орақова
Тел: 87053971198

000991

«БЕКІТЕМІН»

«Дарын» РҒПО директоры
Ғ.ТҰРСЫНОВ

2025 жылғы « 14 » 04.

«Абай оқулары» республикалық шығармашылық конкурсының ЕРЕЖЕСІ

Ескертпе: Абай Құнанбайұлының 180 жылдық мерейтойына орай халықаралық деңгейде өткізіледі

I. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы Ереже «Білім беру туралы» Қазақстан Республикасының заңына және Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығының (бұдан әрі – «Дарын» РҒПО) жоспарына сәйкес, жалпы білім беретін мектеп оқушылары арасындағы республикалық Абай оқуларының (бұдан әрі – Абай оқулары) мақсаты мен міндеттерін, ұйымдастырушылық-әдістемелік қызметінің қамсыздандырылуын, өткізу мен қаржыландыру тәртібін, қатысуын және жеңімпаздары мен жүлдегерлерін анықтау тәртібін белгілейді.

2. Абай оқуларының ұйымдастырушысы «Дарын» РҒПО және Абай облысының білім басқармасы.

3. Абай оқуларының негізгі мақсаты қазақ халқының әдеби мұраларын дәріптеу, мектеп оқушыларының классикалық әдебиеттерді оқуға деген қызығушылықтарын арттыру.

4. Абай оқуларының негізгі міндеттері Абай және Шәкәрім шығармаларындағы эстетикалық талғам мен тұлғалық қасиетті насихаттау, ұлылар поэзиясына, ұлттың рухани мұрасына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

II. АБАЙ ОҚУЛАРЫНЫҢ ҚАТЫСУШЫЛАРЫ

1. Абай оқуларының қатысушылары білім беру ұйымдарының барлық типтері мен түрлерінің 8-11(12) сынып оқушылары болып табылады. Республикалық қорытынды кезеңге облыстық кезеңнің жеңімпаздары мен жүлдегерлері қатыса алады. Әр командада 5 оқушы (әр номинацияға – 1 оқушы) және 1 жетекші болуы тиіс.

2. Өткен жылдардағы жеңімпаздар мен жүлдегерлер бұрын марапатталған секцияда қайта қатысуға жіберілмейді. Алайда мұндай қатысушылар басқа секцияларға, яғни бұрынғы номинациясымен сәйкес келмейтін бағыттарға өтінім беріп, байқауға қатыса алады. Бұл ереже барлық қатысушылар үшін тең жағдай жасауға және жаңа таланттардың ашылуына мүмкіндік беруге бағытталған.

3. Команда жетекшілері қатысушылардың Абай оқулары өткізілетін жерге барар жолда, оның өту барысында және тұрғылықты жеріне қайтар жолда өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігіне жауапты. Жетекшілер білім ұйымдарының шешімімен тағайындалады. Ережеге сәйкес конкурсқа қатысушы командамен бір ғана жетекші келуі міндеттеледі. Жетекшіден мәдениетті қарым-қатынас, тәртіп сақтау талап етіледі. *(Ұйымдастыру комитетінің өкілдері мен қазылар алқасының мүшелеріне қатысты жеке тұлғаны қорлау, балағат сөздер айту және дәрекілік көрсетуге жол берілмейді. Жіберуші тарап бұл мәселелерге ерекше назар аударуы тиіс.)*

III. АБАЙ ОҚУЛАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

1. Абай оқулары 3 кезеңде өткізіледі:

Бірінші кезең – аудандық (қалалық) білім басқармалары өткізеді;

Екінші кезең – облыстық, Астана, Алматы, Шымкент қалаларының білім басқармалары, республикалық білім беру ұйымдары, ДББҰ «Назарбаев Зияткерлік мектептері» өткізеді;

Үшінші кезең – республикалық, қорытынды. Абай оқуларының қорытынды кезеңіне әр өңірден 5 оқушы (5 номинация бойынша) қатысады.

2. Абай оқулары 5 номинация бойынша өтеді.

1. «Абайдың асыл мұрасы» номинациясы Абай өлеңдері мен қара сөздерін жатқа оқу конкурсы. Қазылар алқасы бұл номинацияда оқушы жатқа білетін Абай шығармаларын мәнерлеп оқуына және санына байланысты бағалайды.

2. «Абайдың ақын шәкірттері» номинациясы бойынша Шәкәрім Құдайбердіұлы, Ақылбай Абайұлы, Мағауия Абайұлы шығармаларын жатқа оқу. Бұл номинация шығарма мәтіндерін жатқа, мәнерлеп айтуы, толық білуі, саны, қазылар алқасы тарапынан қойылған сұрақтарға жауап беруімен бағаланады.

3. «Әнді сүйсең менше сүй» номинациясында оқушының Абай және Шәкәрім, Ақылбай әндері мен күйлерін орындау шеберлігі бағаланады. Номинацияда орындалған өнер туындыларының қайталанбауы шарт. Ол үшін әр оқушы кем дегенде үш шығармаға дайындалып келуі керек.

4. «Өлеңге әркімнің-ақ бар таласы» номинациясы бойынша оқушылардың өз өлеңдері бағаланады. Бір өлеңі ұсынылады және сол өлеңі оқылады. Қажет болған жағдайда қазылар алқасы тарапынан тапсырма ұсынылады.

5. «Сөз өнеріндегі ұлы Абай бейнесі» номинациясы бойынша оқушы Абай туралы көркем туындыларды толық білуі, талдау жасай алуы керек. Қазылар алқасы тарапынан сұрақтар ұсынылып, берілген жауап бағаланады.

Абай туралы көркем шығармаларды (Мұхтар Әуезовтің «Абай жолы» роман-эпопеясы, Рамазан Тоқтаровтың «Абайдың жұмбағы», Кәмен Оразалиннің «Абайдан соң» романдары, т.б. поэзиялық, драмалық, прозалық туындылар) толық білуі, сол көркем туындылардағы Абай бейнесінің сомдалуына талдау жасай алуы керек.

Оқушы:

- прозалық және драмалық туындылардың мазмұнын толық білу, шағын поэзиялық шығармаларды жатқа айтуы;
- сөз өнеріндегі Абай туралы шығармаларға байланысты қазылар алқасы тарапынан қойылған сұрақтарға дұрыс, толық, жан-жақты жауап беруі;
- әдеби талдау жасай алуы, туынды авторының Абай болмысын танытудағы және даралаудағы шеберлігін, қолданған көркемдік амал-тәсілдері туралы теориялық анықтамаларды білуі керек.

3. Абай оқуларының өткізу барысын қадағалау және ұйымдастыру жұмысының дайындығын іске асыру үшін ұйымдастыру комитеті құрылады.

Ұйымдастыру комитеті Абай оқуларының қорытынды кезеңінің өткізілу орнын белгілеп, дайындық жұмыстарын жүргізуде тікелей басшылық етеді, қазылар алқасының құрамын, қатысушылардың тізімін, конкурстың өткізу бағдарламасын бекітіп, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттайды.

4. Қазылар алқасының құрамына жоғарғы оқу орындарының ғалымдары, белгілі жазушы, журналистер, білім беру ұйымдарының білікті мамандары кіреді. Қазылар алқасы қатысушылардың білімі мен өнерін бағалайды, ұйымдастыру және өткізу барысындағы мәселелерді талқылайды, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді анықтайды.

Абай оқуларын өткізу туралы ақпараттық хат және өткізілу Ережесі www.daryn.kz сайтында орналастырылады.

5. Абай оқуларының қорытынды кезеңіне тіркелу және қатысуы жөнінде сұраныс хатты облыстық, Астана, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, «Назарбаев зияткерлік мектептері» ДББҰ, Республикалық білім беру ұйымдары ұйымдастыру комитетіне конкурстың өткізілуіне 20 күн қалғанға дейін жіберу қажет.

Ұйымдастыру комитетінің мекенжайы: Астана қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 8/2, «Алтын Орда» бизнес орталығы, 308 кабинет, тел: +7 (7172) 57-65-63, e-mail: info@daryn.kz.

IV. ҚОРЫТЫНДЫЛАУ ЖӘНЕ МАРАПАТТАУ

1. Абай оқуларының жеңімпаздары мен жүлдегерлері бекітілген критерийлер бойынша *(1-қосымша)* анықталады. Жеңімпаздар мен жүлдегерлердің саны әр бағыт бойынша қатысушылардың жалпы санының 45% құрайды.

2. Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту министрлігінің I, II, III дәрежелі дипломдарымен *(астында дайындаған ұстазының аты-жөні жазылған)*, дәрежеге сәйкес алтын, күміс, қола медальдарымен және «Дарын» РҒПО-ның дипломдарымен *(номинация бойынша)*, грамоталарымен марапатталады.

Дипломдардың саны келесі пропорция бойынша анықталады: I дәрежелі дипломдармен жеңімпаздардың 20%-ы, II дәрежелі – 30%-ы, III дәрежелі – 50%-ы марапатталады.

3. Барлық қатысушыларға қатысқанын растайтын қатысушы сертификаты беріледі.

V. ҚАРЖЫЛАНДЫРУ

1. Абай оқулары бекітілген сметаға сәйкес қаржыландырылады.
2. Республикалық кезеңнің қатысушылары мен ілесіп жүретін жетекшілердің жол шығындары жіберуші тараптың есебінен төленеді.
3. Ілесіп жүретін жетекшілердің іссапар шығындары (*жатып орны мен тамақтануы*) жіберуші тараптың есебінен төленеді.

БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

1-НОМИНАЦИЯ: «Абайдың асыл мұрасы» номинациясы – Абай өлеңдері мен қара сөздерін жатқа оқу конкурсы. (Қазылар алқасы бұл номинацияда оқушы жатқа білетін Абай шығармаларының санына байланысты бағалайды).

- Жаттаған өлеңдер мен қарасөздер санының көп болуы (10 ұнай)
- Мәнерлеп оқуда ырғақ, интонацияны сақтауы, өзін өзі ұстау мәдениеті, оқу мәнерінің өлең мазмұнымен сәйкестігі (10 ұнай)
- Мәтінді (өлең және қара сөздер) жаңылмай, мүдірмей жатқа оқуы және қойылған сұрақтарға дұрыс, нақты және толық жауап беруі (10 ұнай)

2-НОМИНАЦИЯ: «Абайдың ақын шәкірттерінің шығармалары» номинациясы бойынша Шәкерім Құдайбердіұлы, Ақылбай Абайұлы, Мағауия Абайұлы шығармаларын жатқа оқу. Бұл номинация бойынша шығарма мәтіндерін жатқа, мәнерлеп айтуы, толық білуі бойынша бағаланады.

- Жатқа оқитын шығармаларын толық білуі, шығармалар саны (10 ұнай)
- Мәнерлеп оқуда ырғақ, интонацияны сақтауы, өзін өзі ұстау мәдениеті, оқу мәнерінің өлең мазмұнымен сәйкестігі (10 ұнай)
- Шығармаларды жаңылмай, мүдірмей жатқа оқуы және қойылған сұрақтарға дұрыс, нақты және толық жауап беруі (10 ұнай)

3-НОМИНАЦИЯ: «Әнді сүйсең менше сүй» номинациясы – оқушының Абай мен Шәкерімнің, Ақылбайдың әндері мен күйлерін орындау шеберлігі бағаланады.

- Орындаушылық шеберлігі, музыкалық сауаттылығы (10 ұнай)
- Дыбыс тазалығы (10 ұнай)
- Дауыс көлемі (10 ұнай)

4-НОМИНАЦИЯ: «Өлеңге әркімнің-ақ бар таласы» номинациясы – оқушылардың өз өлеңдері бағаланады.

- Өлеңнің көркемдігі, идеясы, мазмұны (10 ұнай)
- Өлеңнің құрылысы, буын-бунақтары мен ұйқас үйлесімі (10 ұнай)
- Автордың өз өлеңін оқу шеберлігі, мәнері, өзін өзі ұстау мәдениеті (10 ұнай)

5-НОМИНАЦИЯ: «Сөз оперіндегі ұлы Абай бейнесі» номинациясы бойынша оқушы Абай туралы көркем туындыларды толық білуі, талдау жасай алуы керек. Қазылар алқасы тарапынан сұрақтар ұсынылып, берілген жауап бағаланады.

- Абай туралы көркем шығармаларды (проза, поэзия, драма жанралындағы) оқуы, түсінуі, мазмұнын толық білуі, поэзия туындыларын жатқа білуі, оқыған шығармалар санының көп болуы (10 ұпай);

- Әдеби талдау жасау, туынды авторының Абай болмысын танытудағы және даралаудағы шеберлігін, қолданған көркемдік амал-тәсілдерін білу (10 ұпай). Талдау көлемді туындылардың бір үзіндісіне, өлеңге толық жасалады;

- Сөз өнеріндегі Абай туралы шығармаларға байланысты қазылар алқасы тарапынан қойылған сұрақтарға дұрыс, толық, жан-жақты жауап беру (10 ұпай).